

Người nam sẽ lìa cha mẹ mà gắn bó với vợ mình (Mt 19,5)

A man will leave his father and mother and be joined to his wife

Ts. Pet. Võ Tá Đương, O.P.

¹ Học Viện Liên Dòng – Phaolô Nguyễn Văn Bình, Tp. HCM, Vietnam

* Email của tác giả liên hệ: vphvldnam@gmail.com

 <https://doi.org/10.54855/csl.22231>

Received: 14/05/2022

Revision: 25/05/2022

Accepted: 25/05/2022

Online: 26/05/2022

Tóm lược

Cuộc sống hôn nhân hạnh phúc luôn là niềm mơ ước của bao người. Để có được một cuộc hôn nhân hạnh phúc, đôi bạn cần phải chuẩn bị cách chu đáo và kỹ lưỡng trong thời kỳ tiền hôn nhân, hãy bắt đầu từ sự đồng cảm, gắn kết, chia sẻ cho nhau để mỗi người thấu hiểu nửa bên kia của mình.

Từ khoá: Hôn nhân, hạnh phúc, tiền hôn nhân, đồng cảm, gắn kết, chia sẻ

Abstract

A happy married life is the goal of many individuals. To have a successful marriage, the couple must intentionally and properly prepare throughout the premarital time, beginning with empathy, connecting, and sharing so that each person can comprehend the other's perspective.

Keywords: Marriage, happiness, pre-marriage, empathy, bonding, sharing

Dẫn nhập

Từ xa xưa đến nay, hầu như nền văn hoá nào cũng coi hôn nhân là việc linh thiêng, là vấn đề hệ trọng của một con người, một đời người, là sợi dây ràng buộc người nam và người nữ trong mối quan hệ gia đình. “Người nam và người nữ được mời gọi ngay từ đầu, không những sống bên cạnh nhau hay sống chung với nhau, nhưng còn được mời gọi để sống cho nhau, bổ túc cho nhau trong cuộc sống.”¹

Với người đàn ông Việt Nam, lấy vợ vẫn là một trong ba sự kiện quan trọng nhất của một đời người. Điều này được thể hiện rõ trong câu ca dao:

¹ ĐTC Gioan Phaolô II, Tông Thư *Mulieris Dignitatem - Phẩm giá và ơn gọi của phụ nữ*, số 07.

Tậu trâu, lấy vợ, làm nhà

Cả ba việc ấy thật là khó thay!

Còn với người phụ nữ thì, Hôn nhân lại càng có ý nghĩa hơn, bởi đó là nơi họ gửi gắm cả cuộc đời, cả niềm tin của mình khi rời xa tổ ấm gia đình mình, để gắn bó suốt đời với người đàn ông mà họ yêu thương, để cùng với người bạn đời thiết lập một tổ ấm mới trong tình yêu thủy chung son sắt. Bởi thế, ca dao Việt Nam có câu:

Đi đâu cho thiệp đi cùng

Đôi no thiệp chịu, lạnh lùng thiệp cam.

Khi một người nam và một người nữ kết hôn, họ trở thành vợ chồng theo luật tự nhiên. Hôn nhân của họ là một khế ước, với đầy đủ tự do và ý thức trách nhiệm, để sống yêu thương, đỡ nâng nhau trong tình nghĩa vợ chồng, sinh sản và giáo dục con cái trong nhiệm vụ làm cha mẹ.² Đối với các Kitô hữu, Hôn nhân, vốn bắt nguồn từ chính Thiên Chúa Hóa Công, cũng bao hàm một ơn gọi đặc biệt vươn tới một bậc và một cuộc sống ơn thánh đặc biệt.³ Chúa Kitô đã nâng giao ước Hôn nhân giữa hai người Kitô hữu lên hàng bí tích. Như thế, Hôn nhân Công giáo không chỉ là một khế ước, mà còn là một bí tích.⁴ Qua đó, Chúa Kitô chúc phúc và thánh hóa tình yêu vợ chồng; ban nhiều ân phúc đặc biệt giúp họ sống ơn gọi Hôn nhân gia đình cách tròn đầy, chu toàn nghĩa vụ đối với bạn mình, đối với con cái, và nâng cao phẩm giá bậc sống của họ...⁵

Hôn nhân không chỉ liên quan đến hai vợ chồng mà còn liên quan đến một phạm vi rộng lớn hơn, từ họ hàng hai bên cho đến xã hội và Giáo hội, bởi vì tương lai của thế giới và Giáo hội ngang qua gia đình. Vì lẽ đó, đồng hành với Giới trẻ giai đoạn tiền Hôn nhân là một trong những công việc mục vụ khẩn thiết và cấp bách của Giáo hội, cũng như của mỗi chúng ta trong bối cảnh của xã hội ngày nay;⁶ nhờ đó, giúp các bạn trẻ trang bị những hành trang cần thiết và chuẩn bị chu đáo cho cuộc hành trình sống ơn gọi Hôn nhân gia đình trong Giáo hội và giữa lòng trần thế.

1. Các giai đoạn chuẩn bị cho đời sống Hôn nhân gia đình

Để bước vào đời sống Hôn nhân và xây dựng được gia đình hạnh phúc, đôi bạn cần phải chuẩn bị nhiều vấn đề liên quan. Ta có thể phân chia việc chuẩn bị này qua ba giai đoạn chính: chuẩn bị xa, chuẩn bị gần và chuẩn bị liền trước khi lãnh nhận bí tích Hôn Phối.

² Xc. Công Đồng Vaticanô II, Hiến Chế *Mục vụ về Giáo hội trong thế giới ngày nay Gaudium et Spes*, số 48.

³ Xc. *Tập Chỉ dẫn chuẩn bị lãnh nhận bí tích Hôn phối*, Vatican 1996, số 52 và số 09.

⁴ Xc. Bộ Giáo Luật, điều 1055, 1.

⁵ Xc. *Giáo lý Hội Thánh Công giáo*, số 1638; *Giáo Luật*, điều 1125.

⁶ Xc. ĐTC Phanxicô, Tông huấn *Amoris Laetitia - Niềm Vui của Tình Yêu*, số 206 và số 207.

1.1. Chuẩn bị xa

Việc chuẩn bị xa bắt đầu từ thời thơ ấu trong gia đình. Đây là giai đoạn hình thành nhân cách. Sách Huấn ca đã dạy ta như thế: “*Hãy dạy dỗ và uốn nắn chúng ngay thuở còn thơ.*”⁷ Bởi vì ngay từ thuở thiếu thời, các em cần được giáo dục và đào tạo về mặt nhân bản để biết quý chuộng các giá trị nhân bản đích thực, biết làm chủ bản thân và tôn trọng người khác phái. Song hành với giáo dục nhân bản là giáo dục đạo đức. Trong bối cảnh xã hội được coi là xuống cấp trầm trọng về mặt đạo đức, chúng ta càng phải quan tâm hơn đến lãnh vực này. Chính các bậc cha mẹ phải tập cho con những thói quen tốt, hình thành những nguyên tắc và luật lệ trong đời sống, học cách sử dụng tự do cách khôn ngoan và đứng đắn.⁸ Ngoài ra, chúng ta cũng cần giúp các em hiểu Hôn nhân là một ơn gọi và là một sứ mạng đích thực; để từ đó, các em dần dần khám phá ra ơn gọi của mình: hoặc tận hiến cho Thiên Chúa trong đời sống tu trì, hoặc hướng về cuộc sống Hôn nhân gia đình.⁹

Để thấu hiểu về sự cần thiết trong việc chuẩn bị xa cho những người trẻ bước vào đời sống Hôn nhân, chúng ta cùng lắng nghe lời giáo huấn của Đức Thánh Cha Phanxicô:

Thực ra, mỗi người đều chuẩn bị cho cuộc hôn nhân ngay từ lúc sinh ra. Tất cả những gì nhận được từ gia đình cho phép người ta học được cái gì đó từ chính lịch sử của mình và làm cho họ có khả năng cam kết trọn vẹn và dứt khoát. Có lẽ những người được chuẩn bị kết hôn tốt nhất là những người đã học được từ chính cha mẹ mình thế nào là một hôn nhân Kitô giáo, trong đó cả hai người chọn nhau vô điều kiện và tiếp tục làm mới lại quyết định đó mỗi ngày. Theo hướng đó, tất cả các hoạt động mục vụ nhằm giúp các đôi vợ chồng lớn lên trong tình yêu thương và sống Tin mừng trong gia đình, đều là sự giúp đỡ vô giá để con cái họ tự chuẩn bị cho cuộc sống hôn nhân tương lai của mình.¹⁰

Vì lẽ đó, đời sống gia đình hiện nay vẫn là môi trường giáo dục và chuẩn bị tốt nhất cho cuộc sống Hôn nhân mai sau của con cái trong gia đình, đặc biệt cho các bạn trẻ chuẩn bị bước vào đời sống Hôn nhân gia đình.¹¹

1.2. Chuẩn bị gần

Việc chuẩn bị gần bao gồm một chương trình Giáo lý thích hợp và những gì liên quan đến đời sống Hôn nhân gia đình mà các bạn sắp bước vào. Theo đó, đôi bạn cần được đào sâu những vấn đề về tính dục, Hôn nhân, bổn phận làm chồng, làm vợ, làm cha, làm mẹ, trách nhiệm giáo dục con cái và những mối tương giao trong đời sống gia đình; đồng thời tạo điều kiện thuận lợi để họ có được những yếu tố căn bản giúp xây dựng một

⁷ Hc 7, 23.

⁸ Xc. Hội đồng Giám mục Việt Nam, *Tâm Thư gửi các gia đình Công giáo*, năm 2016, số 10.

⁹ Xc. Hội đồng Giám mục Việt Nam, ủy ban Giáo lý Đức Tin, *Giáo lý Hôn nhân và gia đình*, Nxb. Tôn giáo, Hà Nội, 2004, trang 56-57.

¹⁰ Đức Thánh Cha Phanxicô, Tông huấn *Amoris Laetitia - Niềm Vui của Tình Yêu*, số 208.

¹¹ Xc. Hội đồng Giám mục Việt Nam, *Thư Chung gửi cộng đoàn Dân Chúa*, năm 2016, số 05.

cuộc sống gia đình ổn định và hạnh phúc.

Điều này, Vị Cha Chung của chúng ta nhắc nhở rằng:

Việc chuẩn bị gần cũng như việc đồng hành lâu dài phải làm sao cho đôi bạn không xem việc cưới nhau xong là chấm dứt cuộc hành trình, nhưng xem hôn nhân như một ơn gọi đưa họ tiến về phía trước, với một quyết tâm chắc chắn và thực tế cùng nhau vượt qua mọi thử thách và khó khăn.¹²

Trong giai đoạn chuẩn bị này, các bạn trẻ cần có các cuộc gặp gỡ thường xuyên trong một bầu không khí đối thoại, thân ái và cầu nguyện với sự tham dự của các mục tử và các giảng viên giáo lý.¹³

Ngoài ra, những người trẻ sắp bước vào đời sống Hôn nhân cũng cần học hỏi để biết làm việc tông đồ trong gia đình, sống tình huynh đệ, cộng tác với các gia đình khác, tích cực tham gia các nhóm, các hiệp hội, các phong trào và các sáng kiến có mục đích đem lại lợi ích cho các gia đình về mặt nhân bản cũng như về mặt đức tin.

Đó là những công việc chuẩn bị gần của đôi bạn trước ngưỡng cửa Hôn nhân gia đình, cần phải chú tâm thực hiện. Thế nhưng với những sự lo toan bên ngoài, người ta lại quên đi những việc chính yếu, mà chỉ tập trung vào những gì gọi là “bê nổi” bên ngoài, như lời nhận xét của Vị Cha Chung Giáo hội:

Người ta có xu hướng tập trung vào những thiệp mời, trang phục, lễ lạc và vô số những chi tiết vốn hao tốn biết bao về ngân sách cũng như sức lực và niềm vui. Các đôi bạn hầu như đều bị rã rời và kiệt sức trong ngày hôn lễ, thay vì dành nguồn sinh lực tốt nhất để chuẩn bị cho mình như là cặp uyên ương cùng sánh bước vào một cuộc hành trình lớn.¹⁴

Kết quả sau cùng của giai đoạn chuẩn bị gần này phải là việc ý thức rõ ràng các đặc điểm yếu tính của hôn nhân Kitô giáo: tính đơn nhất, tính bất khả tiêu, tính mang hoa kết trái; ý thức đức tin liên quan đến sự ưu tiên của Ôn thánh nhiệm tích vốn liên kết hai vợ chồng, như là những chủ thể và thừa tác viên bí tích, vào tình yêu của Chúa Kitô, Chàng Rể của Giáo hội; sẵn sàng thi hành sứ mệnh thích hợp của các gia đình trong các phạm vi giáo dục, xã hội và Giáo hội.¹⁵

Vì thế, ta cần giúp các bạn trẻ chuẩn bị bước vào đời sống Hôn nhân gia đình hiểu rõ những việc chuẩn bị cần thiết và giúp cho các bạn trẻ thấy đích điểm không chỉ là ngày cưới mà là cả đời sống gia đình lâu dài sau này.¹⁶

¹² Đức Thánh Cha Phanxicô, Tông huấn *Amoris Laetitia - Niềm Vui của Tình Yêu*, số 211.

¹³ Xc. *Tập Chỉ dẫn chuẩn bị lãnh nhận bí tích Hôn phối*, Vatican 1996, số 32.

¹⁴ Đức Thánh Cha Phanxicô, Tông huấn *Amoris Laetitia - Niềm Vui của Tình Yêu*, số 212.

¹⁵ Xc. *Tập Chỉ dẫn chuẩn bị lãnh nhận bí tích Hôn phối*, Vatican 1996, số 45.

¹⁶ Xc. Hội đồng Giám mục Việt Nam, *Thư Chung gửi cộng đoàn Dân Chúa, năm 2016*, số 05.

1.3. Chuẩn bị liền trước khi lãnh bí tích

Việc chuẩn bị kế cận liền trước khi lãnh nhận bí tích Hôn phối là một việc làm hết sức quan trọng và cần thiết. Đây là cơ hội thuận tiện để dẫn khởi cặp đính hôn vào chính nghi thức Hôn phối. Trong việc chuẩn bị này, các bạn trẻ được hướng dẫn để nắm phần hiểu biết và tích cực trong việc cử hành Hôn phối, và hiểu được ý nghĩa các hành vi và các bản văn phụng vụ. Việc chuẩn bị lãnh nhận bí tích Hôn phối này là điểm kết thúc của giáo lý, giúp các cặp đính hôn Kitô hữu dò lại được hành trình bí tích của họ một cách hiểu biết.¹⁷

Trong việc chuẩn bị liền ngay trước lễ cưới, Đức Thánh Cha Phanxicô nhắc nhở:

Điều quan trọng là khai sáng giúp cho đôi bạn hiểu rõ ý nghĩa của từng cử chỉ để họ có thể sống việc cử hành phụng vụ cách sâu xa nhất. Chúng ta nên nhớ rằng, trong trường hợp của hai người đã được rửa tội, sự cam kết trọng đại như việc bày tỏ lời ưng thuận kết hôn, và sự kết hợp thân xác của hai người làm hôn nhân nên hoàn hợp chỉ có thể được giải thích như là những dấu chỉ tình yêu của Con Thiên Chúa làm người kết hợp với Hội thánh trong giao ước tình yêu. Nơi những người đã được rửa tội, lời nói và cử chỉ được chuyển thành một ngôn ngữ diễn tả đức tin. Thân xác, với những ý nghĩa mà Thiên Chúa muốn đưa vào đó trong khi tạo dựng, “được biến đổi thành ngôn ngữ của các thừa tác viên bí tích, họ ý thức rằng trong giao ước hôn nhân màu nhiệm được biểu lộ và thực hiện.”¹⁸

Như thế, việc chuẩn bị liền kề trước khi lãnh bí tích Hôn phối có ý nghĩa và tầm quan trọng trong đời sống mà các bạn trẻ sắp bước vào, nhằm giúp các cặp vợ chồng tương lai biết chuẩn bị sẵn sàng cho việc cử hành Nghi thức Hôn phối sao cho nó được thành sự, xứng đáng và trở sinh nhiều hoa trái thiêng liêng tốt lành. Và để dọn mình lãnh nhận hồng ân bí tích Hôn phối, đôi bạn cần phải lãnh nhận bí tích Giao Hòa.¹⁹

Vì những lẽ đó, việc chuẩn bị cho những người trẻ bước vào đời sống Hôn nhân gia đình là điều tối quan trọng và cần thiết trong mọi hoàn cảnh, đặc biệt là trong bối cảnh xã hội phức tạp như hiện nay. Việc chuẩn bị này cần được thi hành sao cho các cặp vợ chồng tương lai, biết được sứ mệnh của họ trong Giáo hội. Ở đây họ được sự trợ giúp phong phú từ các phong trào chuyên biệt về gia đình, ngõ hầu có thể vun sỏi được một linh đạo hôn nhân và gia đình và một cách thể chu toàn các trách vụ trong gia đình, trong Giáo hội và trong xã hội.²⁰ Hiểu được ý nghĩa và tầm quan trọng của các giai đoạn chuẩn bị cho đời sống Hôn nhân gia đình, các bạn trẻ cần phải thực thi ngay trong hành trình cuộc sống, cách riêng là trong giai đoạn tiền Hôn nhân.

¹⁷ Xc. *Tập Chỉ dẫn chuẩn bị lãnh nhận bí tích Hôn phối*, Vatican 1996, số 52 và số 53.

¹⁸ Đức Thánh Cha Phanxicô, Tông huấn *Amoris Laetitia - Niềm Vui của Tình Yêu*, số 213.

¹⁹ Xc. *Giáo lý Hội Thánh Công giáo*, số 1622.

²⁰ Xc. *Tập Chỉ dẫn chuẩn bị lãnh nhận bí tích Hôn phối*, Vatican 1996, số 57.

2. Những việc cần làm trong thời kỳ tiền Hôn nhân

Thông thường, trước khi làm một việc gì, người ta tính toán và chuẩn bị, học hỏi... Muốn xây nhà, người ta tìm đất, tìm bản thiết kế, xin giấy phép, mua sắm vật liệu... Muốn mua xe, người ta dò hỏi, xem xét kỹ lưỡng, dẫn đo, để tránh những hớ hênh, thiệt thòi. Những việc thông thường mà còn phải chuẩn bị thật chu đáo như thế, huống hồ là chuyện hôn nhân, chuyện hệ trọng và liên quan đến cả đời người.

Thật vậy,

Kết hôn là một quyết định rất quan trọng, vì thế cần được chuẩn bị chu đáo hết sức có thể. Trong thực tế ngày nay, một số người trẻ chỉ quan tâm đến việc tổ chức lễ cưới thật lớn, mà không hiểu biết đầy đủ về trách nhiệm trong đời sống hôn nhân. Một số khác, vì vất vả với cuộc mưu sinh, ít có thời giờ để chuẩn bị kỹ lưỡng cho đời sống hôn nhân họ sắp bước vào. Vì thế, cần khuyến khích người trẻ tham dự những lớp chuẩn bị hôn nhân, đồng thời các giáo xứ phải tổ chức chương trình cho chu đáo.²¹

Bởi lẽ, hôn lễ chỉ có một ngày nhưng hôn nhân là cả một đời. Thế nên, chúng ta hướng dẫn các bạn trẻ đừng chỉ tập trung vào việc chuẩn bị cho ngày cưới hoàn hảo mà quên đi việc xây dựng nền móng vững chắc cho gia đình. Do đó, đôi bạn trước khi bước vào đời sống hôn nhân gia đình, cần phải cầu nguyện, học hỏi, tìm hiểu ý nghĩa, mục đích của hôn nhân gia đình, và phải tìm hiểu nhau kỹ càng hơn.²²

2.1. Học hỏi và tìm hiểu ý nghĩa, mục đích của hôn nhân gia đình

Ngày cưới là ngày trọng đại và hạnh phúc nhất của đôi Tân hôn. Trong ngày cưới, đôi bạn được đón nhận bao nhiêu là lời chúc mừng, ca ngợi: nào là trăm năm hạnh phúc, nào là đôi trai tài gái sắc... Thế nhưng, khi tiệc đã tàn, khách đã cáo từ ra về, cũng là lúc đám cưới của đôi bạn khép lại để mở ra cuộc sống hôn nhân của hai người. Sau đám cưới, có người vui vẻ hạnh phúc, mãn nguyện với cuộc sống lứa đôi, nhưng cũng có người đau khổ, dằn vặt khi tình yêu không trọn vẹn, vì không hiểu đúng sự thật, trọn vẹn về phẩm giá hôn nhân và gia đình.²³

Thế nên, trước khi bước vào đời sống hôn nhân và gia đình, đôi bạn cần phải học hỏi, tìm hiểu ý nghĩa, mục đích cũng như những đòi hỏi của hôn nhân và gia đình Kitô giáo, để xem mình có khả năng và điều kiện đáp ứng thích hợp không.

Đôi bạn cần phải học giáo lý hôn nhân để hiểu rõ về ý nghĩa, mục đích của bí tích Hôn phối cũng như những đòi hỏi của bậc sống hôn nhân và gia đình. Tự bản chất, hôn nhân hướng đến hai mục đích: Lợi ích của đôi vợ chồng và lưu truyền nòi giống (sinh sản

²¹ Hội đồng Giám mục Việt Nam, *Thư Chung gửi cộng đoàn Dân Chúa, năm 2016, số 05.*

²² Xc. Nguyễn Mạnh Đồng, *Chuẩn bị vào đời sống Hôn nhân và gia đình*, Giáo phận Cần Thơ, 2003, trang 14.

²³ Xc. Nguyễn Mạnh Đồng, *Chuẩn bị vào đời sống Hôn nhân và gia đình*, Giáo phận Cần Thơ, 2003, trang 14.

và giáo dục con cái)²⁴. Hai mục đích này luôn đi đôi với nhau, mặc dù có những lúc mục đích này được nhấn mạnh hơn mục đích kia.

Đôi bạn cần phải học để biết, tình yêu giữa hai vợ chồng Công giáo có ý nghĩa rất phong phú và sâu sắc, vì bắt nguồn từ tình yêu Thiên Chúa và rập theo khuôn mẫu tình yêu giữa Đức Kitô và Hội Thánh. Tình yêu đó có đặc tính là đơn nhất và bất khả phân ly.

2.2. Tìm hiểu nhau và tìm hiểu gia cảnh đôi bên

Nếu như yêu đương là chuyện ước mơ, là thời gian thơ mộng, lãng mạn, là mùa xuân của tuổi trẻ, thì hôn nhân phải là kết quả ngọt ngào của đóa hoa ái tình kết lại. Nhưng để cuộc tình đó được kết trái đơm bông, thì đôi bạn cần tìm hiểu nhau và tìm hiểu hoàn cảnh gia đình, văn hóa và phong tục tập quán mỗi bên để tập thích ứng.

Khi đã biết những phong tục, tập quán và hoàn cảnh mỗi bên, đôi bạn cũng cần phải xem lại bản thân mình, có dễ thích nghi hòa hợp với gia đình và người bạn đời của mình không. Đồng thời hai người cũng tìm hiểu về tính tình của nhau, giúp nhau sửa đổi những thiếu sót khiêm khuyết, để chứng tỏ thái độ biết phục thiện và dễ thông cảm với nhau, giúp nhau hoàn thiện cuộc sống.

Việc tìm hiểu nhau còn giúp thấu hiểu con người thật của nhau nữa. Bởi lẽ, khi yêu, người ta thường lý tưởng hóa người yêu của mình, biến người yêu thành thần tượng đẹp đẽ và hoàn mỹ. Nhưng sự thực, người yêu lý tưởng như vậy không thể có trong thực tế. Qua thời gian tiếp xúc lâu với nhau, cả hai bên sẽ bộc lộ nhược điểm của mình. Một khi thần tượng trong đầu óc bị tan vỡ, cảm giác thất vọng sẽ xuất hiện; khi đó, sự nghi ngờ, sự thiếu tin tưởng giữa đôi vợ chồng mới cưới bắt đầu xuất hiện và rạn nứt cũng bắt đầu từ đó.

Thời gian tìm hiểu này cũng giúp đôi bạn hiểu biết được sự tự do trong hôn nhân, để tránh sự ép buộc, gả bán, hoặc “cha mẹ đặt đâu con ngồi đó.” Không phải ngày nay, mà từ lâu đời nay dân gian Việt Nam ta luôn tôn trọng sự tự do trong tình yêu và hôn nhân, nên đã phản kháng mãnh liệt việc gả bán, ép duyên:

*Đường đi những lách cùng lau,
Cha mẹ tham giàu ép uổng duyên con.
Duyên sao các có hả duyên,
Cầm gương gương tối, cầm vàng vàng phai.*

Vì thế, việc tìm hiểu nhau và tìm hiểu về gia đình đôi bên trong giai đoạn tiền hôn nhân là một việc làm cần thiết, để có thể đưa đến một cuộc tình êm xuôi, một hạnh phúc trọn vẹn.

2.3. Trao đổi với nhau về những việc quan trọng

Trong thời gian tìm hiểu nhau, và khi quyết định tiến tới đời sống hôn nhân, đôi bạn cũng cần phải trao đổi với nhau về những việc quan trọng, nhưng kế hoạch tương lai để

²⁴ Xc. Sách Giáo lý Công giáo, Số 1601; Giáo luật, điều 1055 §1.

nhất trí với nhau, cùng nhau thực hiện. Công việc, nơi làm việc, nơi sinh sống, tổ chức đám cưới, sinh hoạt gia đình, kế hoạch sinh con, tài chính gia đình, đời sống đạo, việc bác ái tông đồ, việc phụ cấp, giúp đỡ cha mẹ... là những việc quan trọng cần được đôi bên suy tính kỹ càng.²⁵ Bởi lẽ, một khi đã kết hôn rồi, mà đôi bên không thống nhất với nhau về những quan điểm, những vấn đề quan trọng trong cuộc sống, hoặc là khi một trong hai người khám phá ra những bí mật quan trọng liên quan đến cuộc sống chung của hai người bị giấu diếm, thì giao ước hôn nhân sẽ có nguy cơ bị đổ vỡ.

Người ta nửa đùa nửa thật rằng: “*Tình chỉ đẹp khi còn dang dở. Đời mất vui khi đã trọn câu thề*”, hay “*cưới nhau về tắt thở càng nhanh*.” Vậy để cho đời đẹp mãi, tình yêu mãi sắt son, cuộc sống chung mãi mãi ấm êm, hạnh phúc, hai người cần phải thấu hiểu, cảm thông, chia sẻ và trao đổi với nhau những việc quan trọng trong cuộc sống chung.

2.4. Chứng tỏ cho nhau tình yêu chân thành và lòng chung thủy

Một khi đã tìm hiểu, đón nhận và có ý định cùng nhau tiến tới đời sống hôn nhân, theo phong tục Việt Nam, đôi bạn phải làm lễ Đính hôn, để chứng tỏ tình yêu chân thành với nhau, và tôn trọng nhau. Đính hôn cũng là kết thúc giai đoạn sơ khởi của gặp gỡ, quen biết, để đưa tình yêu lứa đôi lên một mức nghiêm túc hơn và hướng đến một quyết định quan trọng là thành hôn.

Lễ Đính hôn công khai hóa tình yêu của hai người với họ hàng đôi bên, với bà con lối xóm và với bạn bè thân hữu. Từ ngày Đính hôn, đôi bạn có tư cách chính thức để công khai gặp gỡ tìm hiểu nhau cũng như tìm hiểu gia đình của nhau. Sau lễ Đính hai bên gia đình sẽ trình với cha xứ biết để ngài hướng dẫn đôi bạn về giáo lý hôn nhân cũng như chuẩn bị những thủ tục cần thiết cho việc cử hành bí tích Hôn phối.²⁶

Đặc biệt, đôi bạn cần chứng tỏ cho nhau một tình yêu chân thành, trong sáng và chung thủy. Trong thời gian thử thách này, đôi bạn phải biết tự chủ, tự trọng và tôn trọng lẫn nhau, tập chung thủy và hy vọng được đón nhận nhau như quà tặng của Thiên Chúa. Họ sẽ dành những hành động biểu lộ tình yêu vợ chồng cho thời gian sau ngày thành hôn. Họ phải giúp nhau sống khiết tịnh bằng một quyết tâm dứt khoát, can đảm từ chối mọi nhượng bộ dù rất nhỏ mọn và xa tránh những hoàn cảnh dễ đưa đến vấp ngã.²⁷

Cuộc sống hôn nhân hạnh phúc luôn là niềm mơ ước của bao người. Để có được một cuộc hôn nhân hạnh phúc, đôi bạn cần phải chuẩn bị cách chu đáo và kỹ lưỡng trong thời kỳ tiền hôn nhân, hãy bắt đầu từ sự đồng cảm, gắn kết, chia sẻ cho nhau để mỗi người thấu hiểu nửa bên kia của mình. Nó sẽ là chất keo kết nối hai bạn trong quãng đời còn lại.

²⁵ Xc. Tòa giám mục Nha Trang, *Chương trình giáo lý phổ thông, giáo lý vào đời 2*, Lưu hành nội bộ, 2010, trang 232-233.

²⁶ Xc. Hội đồng Giám mục Việt Nam, Ủy ban Giáo lý Đức Tin, *Giáo lý Hôn nhân và gia đình*, Nxb. Tôn giáo, Hà Nội, 2004, trang 58.

²⁷ Xc Hội đồng Giám mục Việt Nam, Ủy ban Giáo lý Đức Tin, *Giáo lý Hôn nhân và gia đình*, Nxb. Tôn giáo, Hà Nội, 2004, trang 23 và 50.

Quả thế, thời kỳ tiền hôn nhân là giai đoạn cần thiết để đôi bạn tiến tới việc xây dựng hạnh phúc gia đình. Đây là thời gian thuận tiên, giúp đôi bạn chuẩn bị bước vào cuộc sống mới vừa giúp họ suy nghĩ cân nhắc thật kỹ lưỡng trước sự quyết định quan trọng cho cả một đời. Bao lâu chưa cử hành bí tích Hôn phối, họ vẫn còn có thể chia tay trong bình an. Vì thế, các bạn trẻ “*hãy nuôi dưỡng thời kỳ đính hôn bằng một tình yêu trong sáng.*”²⁸

2.5. Chuẩn bị liền trước ngày thành hôn

Để sống đời sống hôn nhân và gia đình hạnh phúc, trước khi lãnh bí tích Hôn phối, đôi bạn cần đào sâu về mầu nhiệm Đức Kitô và Hội Thánh, về ý nghĩa của ân sủng và trách nhiệm gắn liền với hôn nhân Kitô giáo, về ý nghĩa các thủ tục và các lễ nghi phụng vụ Hôn phối.

Việc chuẩn bị liền trước khi lãnh bí tích Hôn phối này cần thiết cho mọi trường hợp, nhất là đối với những đôi bạn còn nhiều thiếu sót và khó khăn về mặt giáo lý và nếp sống đạo; bởi vì việc chuẩn bị đời sống hôn nhân gia đình có một ý nghĩa quan trọng đối với lợi ích của Hội Thánh, vì bí tích Hôn phối có một giá trị lớn lao cho toàn thể cộng đoàn Kitô hữu, trước tiên là cho đôi tình nhân, mà quyết định của họ không thể nào vội vã và không được chuẩn bị được.²⁹

Như thế, một lần nữa chúng ta chân nhận rằng, kết hôn là một quyết định rất quan trọng, nên các bạn trẻ, những người chuẩn bị bước vào đời sống hôn nhân gia đình, cần được chuẩn bị cách chu đáo hết sức có thể. Đáp lại lời mời gọi của Đức Thánh Cha Phanxicô và Hội đồng Giám mục Việt Nam, chúng ta cùng nhau nỗ lực và tích cực đồng hành với các bạn trẻ trong giai đoạn tiền hôn nhân, giúp người trẻ hiểu biết: ý nghĩa, khám phá phẩm giá ơn gọi hôn nhân, ý nghĩa sâu xa của tính dục, cử hành bí tích Hôn Phối như một kinh nghiệm đức tin sâu xa; tạo cơ hội cho đôi bạn trao đổi về sự mong chờ từ người bạn đời, từ hôn nhân và hiểu ý nghĩa đích thực của tình yêu, lời cam kết, trách nhiệm và những vấn đề có thể xảy ra trong đời sống Hôn nhân gia đình.

Thay lời kết

Để kết thúc những tâm tình chia sẻ, người viết xin được trích lại lời nhắn gửi của Thánh Giáo hoàng Gioan Phaolô II, về việc đồng hành và giúp các bạn trẻ chuẩn bị bước vào đời sống Hôn nhân gia đình:

Vào thời chúng ta, việc chuẩn bị cho các bạn trẻ bước vào hôn nhân và đời sống gia đình càng cần thiết hơn bao giờ hết. Ở một số nước, các gia đình, theo những tập tục cổ truyền vẫn còn giữ được vai trò truyền đạt cho các bạn trẻ những giá trị liên hệ tới đời sống hôn nhân và gia đình, bằng một hệ thống giáo dục hay khai tâm tiệm tiến. Nhưng những thay đổi dồn dập trong lòng hầu hết các xã hội tân tiến đòi hỏi không những chỉ gia đình mà cả xã hội và Hội Thánh đều phải dấn thân vào nỗ lực

²⁸ Vaticanô II, Hiến chế *Giáo Hội trong thế giới ngày nay*, số 49.

²⁹ Xc. *Chuẩn bị cho bí tích Hôn phối*, Tài liệu của Ủy ban Cố vấn Đức Giáo hoàng về Gia đình, ban hành ngày 13 tháng 05 năm 1996, số 01, không rõ dịch giả.

chuẩn bị tương xứng, để các bạn trẻ có thể xứng đáng các trách nhiệm trong tương lai...

Kinh nghiệm cho thấy được rằng, các bạn trẻ được chuẩn bị chu đáo cho đời sống gia đình, cách chung sẽ thành công hơn các bạn khác. Điều đó còn đúng hơn nữa cho hôn nhân Kitô giáo, vốn có ảnh hưởng rất rộng đối với sự thánh thiện của biết bao người nam người nữ. Vì thế Hội Thánh phải cố võ những chương trình chuẩn bị hôn nhân phong phú và hữu hiệu, để hết sức loại trừ những khó khăn mà trong đó biết bao gia đình đang phải chiến đấu, và hơn nữa, để tích cực dẫn đưa các cuộc hôn nhân đến chỗ thành công và trưởng thành trọn vẹn.³⁰

Ước mong sao, với sự đồng hành của Giáo hội và của mỗi chúng ta trong năm chuẩn bị cho người trẻ bước vào đời sống hôn nhân gia đình, cũng như trong hành trình sứ vụ của mình, các bạn trẻ Công giáo sẽ sống đời hôn nhân gia đình, hiểu được ý nghĩa, tầm quan trọng, mục đích và đặc tính của ơn gọi hôn nhân Công giáo, để trang bị tốt những hành trang cần thiết, tự tin bước vào đời sống hôn nhân gia đình trong tin yêu và hy vọng, trong niềm vui của tình yêu, trong an bình và hạnh phúc.

Tài liệu tham khảo

- [1] ĐTC Gioan Phaolô II (2018). Tông Thư *Mulieris Dignitatem - Phẩm giá và ơn gọi của phụ nữ*, số 07. Trích nguồn từ <https://catechesis.net/tong-thu-mulieris-dignitatem-pham-gia-cua-nguoi-phu-nu-phan-ii/>
- [2] Công Đồng Vaticanô II (2015). Hiến Chế *Mục vụ về Giáo hội trong thế giới ngày nay Gaudium et Spes*, số 48. Trích nguồn từ <https://giaolyductin.net/cong-dong-vaticano-ii-hien-che-muc-vu-gaudium-et-spes-phan-ii-46-52.html>
- [3] *Tập Chỉ dẫn chuẩn bị lãnh nhận bí tích Hôn phối (2017)*, Vatican 1996, số 52 và số 09. Trích nguồn từ <https://giaoluatconggiao.com/bi-tich-hon-phoi/cam-nang-bt-hon-phoi-2-chuan-bi-cu-hanh-hon-nhan-jb-le-ngoc-dung-146.html>
- [4] Bộ Giáo Luật (2022). Điều 1055, 1. Trích nguồn từ <https://giaoluatconggiao.com/DE-MUC-7-BI-TICH-HON-NHAN-1055-1165.html>
- [5] *Giáo lý Hội Thánh Công giáo (2021)*. số 1638; *Giáo Luật*, điều 1125. Trích nguồn từ <https://giaoluatconggiao.com/bi-tich-hon-phoi/cam-nang-7-hon-nhan-hon-hop-khac-dao-jb-le-ngoc-dun7-161.html>
- [6] ĐTC Phanxicô (2018). Tông huấn *Amoris Laetitia - Niềm Vui của Tình Yêu*, số 206 và số 207. Trích nguồn từ <https://catechesis.net/tong-huan-amoris-laetitia-niem-vui-yeu-thuong-cua-dgh-phanxico-ngay-19-03-2016-2/>

³⁰ ĐTC Gioan Phaolô II, Tông huấn *Familiaris consortio*, số 66.

- [8] Hội đồng Giám mục Việt Nam (92016). *Tâm Thư gửi các gia đình Công giáo*, năm 2016, số 10. Trích nguồn từ <https://hdgmvietnam.com/chi-tiet/8-4-2016-thu-hdgmvn-gui-cac-gia-dinh-cong-giao-31660>
- [9] Hội đồng Giám mục Việt Nam (2004). *Giáo lý Hôn nhân và gia đình*, Nxb. Tôn giáo, Hà Nội, 2004, trang 56-57. Trích nguồn từ <http://ducme fatimamancoi.org/images/file/gzN7Tazg0QgQAMxK/giaolyhonnhangiadinhp df>
- [10] Đức Thánh Cha Phanxicô (2021). Tông huấn *Amoris Laetitia - Niềm Vui của Tình Yêu*, số 208. Trích nguồn từ <https://hdgmvietnam.com/chi-tiet/tong-huan-amoris-laetitia-niem-vui-cua-tinh-yeu-41885>
- [11] Hội đồng Giám mục Việt Nam, *Thư Chung gửi cộng đoàn Dân Chúa, năm 2016*, số 05.
- [12] Đức Thánh Cha Phanxicô, Tông huấn *Amoris Laetitia - Niềm Vui của Tình Yêu*, số 211.
- [13] *Tập Chỉ dẫn chuẩn bị lãnh nhận bí tích Hôn phối*, Vatican 1996, số 32.
- [14] Đức Thánh Cha Phanxicô, Tông huấn *Amoris Laetitia - Niềm Vui của Tình Yêu*, số 212.
- [15] *Tập Chỉ dẫn chuẩn bị lãnh nhận bí tích Hôn phối*, Vatican 1996, số 45.
- [16] Hội đồng Giám mục Việt Nam, *Thư Chung gửi cộng đoàn Dân Chúa, năm 2016*, số 05.
- [17] *Tập Chỉ dẫn chuẩn bị lãnh nhận bí tích Hôn phối*, Vatican 1996, số 52 và số 53.
- [18] Đức Thánh Cha Phanxicô, Tông huấn *Amoris Laetitia - Niềm Vui của Tình Yêu*, số 213.
- [19] *Giáo lý Hội Thánh Công giáo*, số 1622.
- [20] *Tập Chỉ dẫn chuẩn bị lãnh nhận bí tích Hôn phối*, Vatican 1996, số 57.
- [21] Hội đồng Giám mục Việt Nam, *Thư Chung gửi cộng đoàn Dân Chúa, năm 2016*, số 05.
- [22] Nguyễn Mạnh Đồng, *Chuẩn bị vào đời sống Hôn nhân và gia đình*, Giáo phận Cần Thơ, 2003, trang 14.
- [23] Nguyễn Mạnh Đồng, *Chuẩn bị vào đời sống Hôn nhân và gia đình*, Giáo phận cần Thơ, 2003, trang 14.
- [24] Sách Giáo lý Công giáo, Số 1601; Giáo luật, điều 1055 §1.
- [25] Tòa giám mục Nha Trang, *Chương trình giáo lý phổ thông, giáo lý vào đời 2*, Lưu hành nội bộ, 2010, trang 232-233.

- [26] Hội đồng Giám mục Việt Nam, Ủy ban Giáo lý Đức Tin, Giáo lý Hôn nhân và gia đình, Nxb. Tôn giáo, Hà Nội, 2004, trang 58.
- [27] Hội đồng Giám mục Việt Nam, Ủy ban Giáo lý Đức Tin, Giáo lý Hôn nhân và gia đình, Nxb. Tôn giáo, Hà Nội, 2004, trang 23 và 50.
- [28] Vaticanô II, Hiến chế Giáo Hội trong thế giới ngày nay, số 49.
- [29] Chuẩn bị cho bí tích Hôn phối, Tài liệu của Ủy ban Cố vấn Đức Giáo hoàng về Gia đình, ban hành ngày 13 tháng 05 năm 1996, số 01, không rõ dịch giả.
- [30] ĐTC Gioan Phaolô II, Tông huấn *Familiaris consortio*, số 66.

Biodata

Phêrô Võ Tá Dương hiện là tu sĩ Dòng Đa Minh Việt Nam. Võ Tá Dương hiện đang là thư ký Học Viện Liên Dòng Phaolô Nguyễn Văn Bình tại Tp. HCM, Việt Nam.

Peter Vo Ta Duong is currently a Vietnamese Dominican. Vo Ta Duong is currently the secretary of the Paul Nguyen Van Binh Inter - Religions Congregations Theological Institute, Ho Chi Minh City, Vietnam.